

Toplum temelli ruh sağlığı modeli ve toplum ruh sağlığı merkezleri

Dr. Gazi Alataş

1966'da Elazığ'da doğdu. 1990 yılında İstanbul Tıp Fakültesi'nden mezun oldu. 1996 yılında uzmanlık eğitimine başladığı Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi'nde 2001 yılında uzman ve başasistan oldu. 2005 yılından beri aynı hastanede Başhekim Yardımcısı ve yanı sıra Nisan ayından beri Sağlık Bakanlığı Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Danışmanı olarak görev yapmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti Ruh Sağlığı Politikası metninde (2006) yer alan "Toplum temelli psikiyatri (community based psychiatry) modeline geçmeliyiz" ifadesi, aslında sağlık sistemi gelişmiş ülkelerde son 20-30 yıldır geçilmiş bir sistemin adıdır (1).

Modelin gerek tercüme adı, gerekse orijinali yanlış akıl yürütmelere oldukça müsait olduğundan bu kavramı açıklamak için Avrupa ve ülkemizdeki psikiyatri tarihine kısa bir göz atmanın yerinde olacağı kanısındayım.

Ortaçağ Avrupasında akıl hastalarının birçoğu ya içlerine şeytan girmiş, kötülüğün etkisinde kişiler olarak kabul edil-

miş ya da büyücülükle suçlanıp Engizisyon Mahkemeleri tarafından yakılmıştır. Akıl hastası veya zekâ özür-lü olduğu kabul edilenlerden bazıları ise belli miktarda yiyecek-içecek yüklenen ve dümeni olmayan yelkenli Narrenschiff denilen "deli gemilerine" bindirilip denize gönderilmiştir. Gemi bir şekilde batmayıp başka bir limana yanaştığında şehirde toplanan yiyecek-

“Tam Gün”ü “tam” anlamak

Dr. Sebahattin Işık

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde görüşülmekte olan Üniversite ve Sağlık Personelinin Tam Gün Çalışmasına ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı eğer bir değişiklik olmazsa yakında kanunlaşacak gibi görünüyor. Aslında adından da anlaşılacağı gibi bu tasarı, radyasyona maruz kalanların çalışma saatleri, döner sermaye katkı payları, zorunlu meslek si-

gortası, üniversiteden başka kurumlarda görevlendirmeler, vakıf ve üniversite hüllelerinin engellenmesi gibi birçok hususu kapsıyor. Ancak Sağlık Bakanlığı'nın web sitesinde bile bu tasarı “Tam Gün Kanun Tasarısı” olarak anılıyor. Tasarının zahirine göre “üniversite ve sağlık personeli” için kısmi süreli (part-time) çalışma kaldırılmakta ve “tam gün (full-time)” çalışma zorunluluğu getirilmektedir; yaygın anlayış bu. Kanunun detaylarına biraz dikkatlice bakarsanız durumun biraz farklı olduğu şüphesini edinebilirsiniz. Sağlık

personeline tam gün adı altında, tam tersi olarak, kısmi süreli çalışma getiriliyor gibi geliyor bana.

Yine dıştan bakışta bu tasarının, sadece devlet hastaneleri ve üniversitele-
rindeki hekimler ve akademisyenleri değil özel kesimde faaliyet gösterecek sağlık personelinin de tam güne mahkûm edecek düzenlemeler getirdiği ileri sürülüyor ama ben öyle düşünmüyorum. Tasarıda 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu'na müdahale yapılarak kısmi statü ile çalışma tarzı-

